

Zamenhof, Ĝenevo 1906, kaj Ruslando 2014

Meditaĵo surbaze de la ĝeneva kongresparolado de L.L. Zamenhof

Zamenhof, Ĝenevo 1906

„Mi venas el lando, kie nun multaj milionoj da homoj malfacile batalas por libereco, por la plej elementa homa libereco, por la rajtoj de homo. (...) Ni vidas en tiu lando kruelan bataladon inter la gentoj. Tie ne homo de unu lando pro politikaj patrolandaj interesoj atakas homojn de alia lando - tie la naturaj filoj de sama lando ĵetas sin kiel kruelaj bestoj kontraŭ la tiel same naturaj filoj de tiu sama lando nur tial, ĉar ili apartenas al alia gento. Ĉiutage estingiĝis tie multe da homaj vivoj per batalado politika, sed multe pli da homaj vivoj estingiĝas tie ĉiutage per batalado intergenta. Terura estas la stato de aferoj en la multe-lingva Kaŭkazo, terura estas la stato en la Okcidenta Rusujo. Malbenita, milfoje malbenita estu la intergenta malamo! (...) En la stratoj de mia malfeliĉa urbo de naskiĝo sovaĝaj homoj kun hakiloj kaj feraj stangoj sin ĵetis kiel plej kruelaj bestoj kontraŭ trankvilaj loĝantoj, kies tuta kulpo konsistis nur en tio, ke ili parolis alian lingvon kaj havis alian gentan religion, ol tiuj ĉi sovaĝuloj. Pro tio oni frakasis la kranojn, kaj elpikis la okulojn al viroj kaj virinoj, kadukaj maljunuloj kaj senhelpaj infanoj! Mi ne volas rakonti al vi la terurajn detalojn de la bestega Bielostoka buĉado; al vi kiel al Esperantistoj mi volas nur diri, ke terure altaj kaj dikaj estas ankoraŭ la interpopolaj muroj, kontraŭ kiuj ni batalas. Oni scias, ke ne la Rusa gento estas kulpa en la besta buĉado (...), ĉar la Rusa gento neniam estis kruela kaj sangavida; oni scias, ke ne la Tataroj kaj Armenoj estas kulpaj en la konstanta buĉado, ĉar ambaŭ gentoj estas gentoj trankvilaj, ne deziras altrudi al iu sian regadon, kaj la sola, kion ili deziras, estas nur, ke oni lasu ilin trankvile vivi. Oni scias nun tute klare, ke kulpa estas aro da abomenindaj krimuloj, kiuj per diversaj kaj plej malnoblaj rimedoj, per amase dismetataj mensogoj kaj kalumnioj arte kreas teruran malamon inter unuj gentoj kaj aliaj. Sed ĉu la plej grandaj mensogoj kaj kalumnioj povus doni tiajn terurajn fruktojn, se la gentoj sin reciproke bone konus, se inter ili ne starus altaj kaj dikaj muroj, kiuj malpermesas al ili libere komunikiĝadi inter si kaj vidi, ke la membroj de aliaj gentoj estas tute tiaj samaj homoj, kiel la membroj de nia gento, ke ilia literaturo ne predikas iajn terurajn krimojn, sed havas tiun saman etikon kaj tiujn samajn idealojn kiel nia? Rompu, rompu la murojn inter la popoloj, donu al ili la eblon, libere konatiĝi kaj komunikiĝi sur neŭtrala fundamento, kaj nur tiam povos malaperi tiaj bestaĵoj, kiujn ni nun vidas en diversaj lokoj!“ (Frazoj el la parolado de L.L. Zamenhof dum la dua Esperanto-mondkongreso en Ĝenevo, la 28an de aŭgusto 1906).

Ruslando kaj Ukrainio en 2014

Se ni komparas la aktualan situacion en Ruslando kaj Ukrainio kun la stato, kiun L.L. Zamenhof priskribis en la jaro 1906, ni devas konstati kun hororo kaj embaraso diversajn paralelojn kaj ke la situacio en la hodiaŭa Ruslando estas okulfrape simila, kvankam en ĝi ne plu regas la caristoj, kiuj kolapsis en 1917, nek la komunistoj, kiuj fiaskis en 1991, kaj kvankam la cirkonstancoj kaj kaŭzoj parte eble estas iom aliaj. Malgraŭ tio ŝajnas, ke Ruslando nenion lernis el sia historio. Kelkaj aludaj komentoj pri la ĝeneva parolado de Zamenhof en komparo kun la aktuala situacio en Ruslando kaj Ukrainio.

Unue:

En 1906, Zamenhof venis el lando, *kie multaj milionoj da homoj malfacile batalas por libereco, por la rajtoj de homo*. En 2014 ni konstatas, ke en Ruslando multaj milionoj da homoj daŭre malfacile batalas por la libereco, por la rajtoj de homo, kiuj en Ruslando estas draste limigitaj, parte eĉ abolitaj.

Due:

En 1906 Zamenhof klarigis al la kongresanoj, ke *ni vidas en tiu lando kruelan bataladon inter la gentoj*. Laŭ lia analizo *tie ne homo de unu lando pro politikaj patrolandaj interesoj atakas homojn de alia lando - tie la naturaj filoj de sama lando ĵetas sin kiel kruelaj bestoj kontraŭ la tiel same naturaj filoj de*

tiu sama lando nur tial, ĉar ili apartenas al alia gento. Tio estas ankaŭ hodiaŭ la kazo. Rusoj *ĵetas sin kiel kruelaj bestoj* kontraŭ ĉeĉenoj, kartveloj, ukrainoj kaj krude enmiksiĝas en la landoj de abĥazoj, osetoj, tataroj de Krimeo kaj aliaj, kun la celo restarigi la influon de Moskvo en tiuj landoj, kvankam ili deziras esti memstaraj kaj sendependaj. La militoj, kiujn la politika aventuristo kaj patriotisma demagogo Putin lanĉis kontraŭ Ĉeĉenio, Kartvelio kaj Ukrainio, okazis pro *politikaj patrolandaj interesoj* – pli moderne oni dirus pro geostrategiaj kaj ekonomiaj interesoj. Pro la paranojo de rabkapitalisme pensanta kaj aganta ŝtat-oligarkio, kiu akaparis la tutan politikan povon en Ruslando, kies naturajn resursojn ĝi ekspluatadas sen pozitive kaj fruktodone kontribui al la evoluado kaj estonteco de la lando, kiu timas perdi sian politikan influon, sian monon kaj siajn posedaĵojn kaj kiu riskas lanĉi militojn por defendi siajn interesojn, *multaj homaj vivoj estingiĝas tie ĉiutage per batalado intergenta* aŭ almenaŭ suferas kaj rapide mizeriĝas pro la egoismo, malkapablo kaj senrespondeco de la politikistoj, kiuj regas ilian landon. Kiom da milionoj da malriĉuloj vivaĉas en Ruslando, pri kiuj neniu parolas kaj interesiĝas, dum la oligarkoj kolektas milionojn da dolaroj en siajn poŝojn! Kvankam tio ne estas pruvebla, povas esti, ke Putin fariĝis la plej riĉa homo de la mondo, pli riĉa ol Bill Gates, ĉar tia celo kongruas kun lia psika ambiciumo superi ĉiujn aliajn.

Trie:

Terura estas la stato de aferoj en la multelingva Kaŭkazo, terura estas la stato en la Okcidenta Rusujo. La militoj en Ĉeĉenio de 1994-96 kaj 1999-2009 kaŭzis verŝajne minimume 150'000 mortintojn, kaj la milito en Ukrainio, kiu komenciĝis en printempo 2014, kaŭzis ĝis nun 4700 mortviktimojn, pli ol 10'000 vunditojn kaj pli ol 1 miliono da rifugintoj! La historio de la regado de Putin estas ununura historio de konstantaj skandaloj, agresoj, perfortadoj kaj militoj – kaj kontraŭ eksterlandoj, kaj kontraŭ la propra popolo, kiu naive adoras tiun dubindan ŝtatestron kiel duondion, gvidanton kaj savanton. Kiel tia historio ĝi restos en la memoro de la historiaj libroj de la libera mondo. Ruslando certe ne povos profiti de tiu 'reputacio', eĉ ne plu ĉe la kanajlaj ŝtatoj, kies gloraj tempoj pli malpli finiĝis.

Kvare:

En la stratoj de mia malfeliĉa urbo de naskiĝo sovaĝaj homoj kun hakiloj kaj feraj stangoj sin ĵetis kiel plej kruelaj bestoj kontraŭ trankvilaj loĝantoj, kies tuta kulpo konsistis nur en tio, ke ili parolis alian lingvon kaj havis alian gentan religion, ol tiuj ĉi sovaĝuloj. La modernaj sovaĝuloj de 2014 estas diversaj anonimaj militbanditoj kun terorisma fono, kiuj migras kvazaŭ kiel turistoj de milito al milito, do ankaŭ al Ukrainio, kie ili helpas al la „separatistoj“ en Krimeo kaj Donbaso kun la apogo de Ruslando saboti kaj detruiri la ukrainan ŝtaton. La suferantoj de tiaj konfliktoj estas la simplaj senkulpaj trankvilaj loĝantoj, kiuj vivas en paco surloke kaj ne interesiĝas pri politiko sed tamen estas terorigitaj de tiuj modernaj barbaroj, kiuj konas neniujn skrupulojn. Tiuj *plej kruelaj bestoj* ne nur *sin ĵetas kun hakiloj kaj feraj stangoj kontraŭ trankvilaj loĝantoj*, sed ili disponas pri modernaj efikaj armiloj, kiuj povas detruiri multajn homojn kaj domojn kaj kiuj eĉ povas pafi kontraŭ civilan aviadilon, kiu flugas en alteco de dek mil metrojn super la milita zono, por faligi ĝin sur la teron, kiel tio okazis en julio, kun centoj da mortviktimoj, pri kiuj neniu volas transpreni la respondecon. Ruslando cinike asertas, ke ĝi ne estas partoprenanto en la ukraina konflikto.

Kvine:

Oni scias, ke ne la Tataroj kaj Armenoj estas kulpaj en la konstanta buĉado, ĉar ambaŭ gentoj estas gentoj trankvilaj, ne deziras altrudi al iu sian regadon, kaj la sola, kion ili deziras, estas nur, ke oni lasu ilin trankvile vivi. La modernaj viktimoj de la 21a jarcento en Ruslando estas la ĉeĉenoj, kartveloj, ukrainoj, osetoj, abĥazoj, krimeaj tataroj, kun miloj da mortintoj aŭ rifugintoj. Ĉiuj tiuj kaj aliaj popoloj estas denove kaj daŭre minacataj de la rusaj agresemo kaj ekspansio. Konstruante sian ŝtaton, la ukrainoj *ne deziras altrudi al iu sian regadon.* Ĉiu suverena ŝtato povas mem decidi pri siaj sorto kaj leĝoj. Ankaŭ Ukrainio, kiun Ruslando evidente daŭre konsideras kiel siajn terenon kaj influzonon. Kompreneble, kiu volas vivi en Ukrainio, tiu devas respekti la ukrainajn leĝojn (sendepende de tio ĉu ili estas bonaj aŭ ne), kaj kiu tion ne deziras, tiu povas libere forlasi la landon kaj vivi aliloke. La ukrainoj volas kaj havas la rajton pace kaj trankvile vivi en sia propra lando, sen enmiksiĝo de ekstere, kaj en kunlaboro kun la civilizita mondo. Malgraŭ daŭra politika krizo, la ukraina socio fariĝis dum la pasintaj du jardekoj multe pli demokratia kaj moderna ol la ruslanda socio, kiu stagnas en sia evoluo kaj ŝajne deziras eviti ĉian civilizan progreson. La perfida maniero, laŭ kiu Ruslando tradicie traktas la malgrandajn etnojn kaj popolojn en sia influzono kaj en najbaraj respublikoj laŭ la principo 'divide et impera', estas neniel akceptebla, same la misutiligo de la rusa popolo kiel kvina kolono por la subfosaj intrigoj en tiuj etnaj respublikoj (ekzemple en Estonio kaj Latvio), pri la agresema tono en la rusa televido kontraŭ tiuj respublikoj ni tute ne parolu. Do, la rusa registaro faris kaj daŭre faras amason

da eraroj, kiuj estas malfacile ripareblaj. Antaŭ ĉio, la rilatoj inter rusoj kaj ukrainoj estas longdaŭre difektitaj. La ukrainoj luktas por la konservado de sia nacia kulturo, al kiu apartenas ankaŭ la ukraina lingvo, kiu ne estas (malgrand)rusa dialekto kaj kiu sub la regado de rusoj kaj sovetianoj preskaŭ elmortis. Antaŭ ol trudi sian dubindan influon al iu ajn, la rusoj devas unue lerni respekti la ekzistorajton de aliaj etnoj, kulturoj kaj lingvoj. Ege mizera estas la kultura kaj lingva situacio de praktike ĉiuj nacimalplimulto en Ruslando, kiu estas la rezulto de longdaŭra rusiga politiko.

Sese:

Oni scias nun tute klare, ke kulpa estas aro da abomenindaj krimuloj, kiuj per diversaj kaj plej malnoblaj rimedoj, per amase dismetataj mensogoj kaj kalumnioj arte kreas teruran malamon inter unuj gentoj kaj aliaj. La nomoj de tiuj homoj en la hodiaŭa Ruslando, kiujn oni povas konsideri kiel abomenindajn krimulojn, kiuj amase dismetas mensogojn kaj kalumniojn kaj arte(farite) kreas teruran malamon inter unuj gentoj kaj aliaj, estas bone konataj. Ili sidas en la Kremlo, en la Blanka Domo, en la partio „Unueca Rusio“ kaj en aliaj politikaj pseŭdo-partioj, krome en la parlamento kaj registaro, en la ministerioj, en la guberniaj, distriktaj kaj urbaj administracioj, kie ili blinde obeas la ordonojn el Moskvo por subpremi la popolon kaj egalŝalti la mediojn en la provinco, sed ili sidas ankaŭ en la ŝtataj entreprenoj, en la sekretaj servoj kaj policorganoj kaj en la armeo kaj nature ankaŭ en la redakcioj de la gazetaro kaj televido, kie ili estas videblaj ĉiutage kiel ili faras sian naŭze histerian propagandon, kiu estas iniciatita kaj stirita de la ruslanda „Gvidanto“ Putin, la moderna caro, kiu ŝajne ne nur adoptis la ideojn de Makiavelo kaj imitas la metodojn Hitlero kaj Stalino, do reunigante la tradiciojn de komunismo kaj faŝismo, ŝetante siajn venenajn lancojn kaj sagojn kontraŭ siaj elpensitaj malamikoj, kiujn ili trovis en Ukrainio, Ameriko, Eŭropo, en la tuta Okcidento kaj en kelkaj najbaraj ekssovetiaj respublikoj, kiuj apartenas al EU kaj NATO aŭ volas fariĝi ties membroj. Ekzakte kontraŭ tiuj krimuloj la okcidentaj sankcioj estas direktitaj, sed ne kontraŭ la ruslanda popolo en si mem, kiu fariĝis ilia viktimo.

Do, la ĝeneva parolado de Zamenhof de la jaro 1906 koncerne la situacion en Ruslando ŝoke kaj hontinde konservis en principo sian daŭran aktualecon. Zamenhof trafte kaj ĝuste reflektis la situacion jam en sia tempo, ĉar li komprenis, ke la naciaj malplimulto en Ruslando havas neniujn rajtojn, kio estas la ĉefa kaŭzo de la konfliktoj inter la ŝtato kaj la etnoj. En Ruslando de Putin, kiu, diablo scias, celas restarigi la Ruslandan Imperion aŭ Sovetunion, tiurilate en principo ŝanĝiĝis malmulte. Ruslando, la eterna malhela „Imperio de la malbono“, denove agresas kaj militas kontraŭ aliaj, kiuj havas alian opinion kaj aliajn dezirojn, intencojn kaj planojn ol la regantoj en Moskvo, denove, laŭ malnova rusa tradicio, subpremas kaj persekutas la socion kaj la individuon, se ĝi ne pretas obei la volon de la diktatoro(j) en Moskvo. Kia neimagebla honto por Ruslando! Anstataŭ fariĝi moderna, libereca, demokratia kaj riĉa lando, ĝi reakcie refalis en malnovajn tempojn de la imperiismo, ŝovinismo kaj primitivismo, kiujn jam Zamenhof priploris. Putin, la obskura kaj iom ridinda sed verŝajne ne malpli senskrupula Nobody el la sovetia KGB, kiu servis al sia patrujo kiel spiono en GDR, mirakle fariĝis nova caro kaj per sia malamo eĉ sukcesis infekti kaj malsanigi grandan parton de la rusa popolo, aŭ nacion, kiu laŭdire fidis kaj adoras tiun prezidenton, kies politikon ĝi ŝajne apogas. Kia nekredebla honto por popolo, kiu deziras ricevi la respekton kaj agnoskon de la civilizita mondo ! Zamenhof turnus sin en sia tombo, se li sciis ĉion tion.

Kvankam Zamenhof diris en Ĝenevo, ke *oni scias, ke ne la rusa gento estas kulpa en la besta buĉado (...), ĉar la rusa gento neniam estis kruela kaj sangavida*, oni devas konstati, ke en la jaro 2014 tiu rusa popolo plene degeneris kaj komplete perdis sian moralon, ĉar neniuj protestas en Ruslando kontraŭ tiu abomeninda putinisma politiko, krom kelkaj kuraĝaj disidentoj, kiujn oni tuj arestas, ŝetas en la malliberejon kaj per tio publike silentigas ! Tiel, la malnova Ruslando faras al si ĉian honoron !

Ĝis nun la ruslandaj esperantistoj publike silentis pri Putin kaj la situacio en Ruslando, kaj la diskuto kun ruslandaj esperantistoj en la privata korespondado evidentiĝis tre malfacila.

Zamenhof avertis la kongresanojn en Ĝenevo en 1906, ke *pri tio ĉi mi tamen ne parolus al vi; ĉar se kiel privata homo ĉiu el vi eble sekvas kun intereso la malfacilan bataladon en la granda multemiliona lando, tamen kiel Esperantistojn tiu ĉi batalado ne povus vin tuŝi, kaj nia kongreso havas nenion komunan kun aferoj politikaj. Sed krom la batalado pure politika, en la dirita lando estas nun farata io, kio nin kiel Esperantistojn ne povas ne tuŝi. (...) Sed por ke nia laborado estu fruktoporta, ni devas antaŭ ĉio bone klarigi al ni la internan ideon de la Esperantismo. Ni ĉiuj senkonscie ofte aludadis tiun ĉi ideon en niaj paroloj kaj verkoj, sed neniam parolis pri ĝi pli klare. Estas jam tempo, ke ni parolu pli klare kaj precize.*

Do, restas fakte nur voki, en la senco de Zamenhof:

„Malamikeco de la nacioj, falu, falu, jam estas tempo. Esperantistoj, devas labori pli energie ol iam.“

© www.planlingvoj.ch, decembro 2014